

UPPLÅST Kan man älska en pappa som sitter i fängelse? Och får man det? På Solrosen i Göteborg lär sig brottsdömdas barn att det som hänt inte är deras fel och att man både kan vara arg på sin pappa och samtidigt längta efter honom. Mimmi, 10 år, och Isabelle, 13, vet hur det känns.

Mycket måste ut när pappa sitter inne

Ett fång med solrosor lyser i fönstret ut mot gatan. I hallen hänger FN:s barnkonvention och från köket kommer doften av nybakade bullar. Sedan tio år tillbaka har föreningen Solrosen sina lokaler i centrala Göteborg. Hit kan familjer som har en frihetsberövad medlem komma. Det är därför systerarna Mimmi 10 år och Isabelle 13, är här.

De började i en barngrupp och har fortsatt i musikgruppen där de sjunger och spelar varje tisdagseftermiddag. Mimmi är med på den skiva som släpptes under hösten. Hon har skrivit texten till en av låtarna och lyser av självförtroende när hon berättar om

Man måste få möjlighet att älska sin pappa fastän man är arg över vad han gjort.

det. Hon är pratglad och sprallig till tusen och ålar upp och ned i soffan under intervjun. Utan omsvep berättar hon att pappan suttit i fängelse till och från hela hennes liv.

–Han åkte in dagen efter att jag fötts. Han hann precis klippa av mig navelsträngen.

Genom åren har flickorna besökt pappan i fängelse flera gånger tillsammans med sin mamma. De berättar om otaliga säkerhetskontroller och visiteringar, långa läskiga korridorer och stränga vakter.

–En gång skulle vi sova över i en lägenhet tillsammans med pappa på Tidaholmsanstalten. Jag blev så ledsen när jag inte fick ta med mig mitt favoritgosedjur in, säger Mimmi.

Men storasyster Isabelle, som

Cd med egna sånger

Cd:n Nya sånger från Solrosen, som givits ut under hösten, innehåller sång och musik skapad av barn på Solrosen.

Mimmi, 10 år, har skrivit en av låtarna.

webben

Mer om Solrosen: »www.raddningsmissionen.se

lite mer eftertänksamt sitter och fingrar på sitt diadem, har positiva minnen från besöket.

–Vi fick spela tv-spel och pappa hade bakat en kaka till oss. Sen hade han beställt mat i förväg som vi skulle laga tillsammans. Fast när vi skulle skära med kniven så satt den fast i en kedja, säger hon.

Det är inget konstigt med att ha sin pappa i fängelse. Gör man något dumt måste man straffas, det är flickorna överens om. Samtidigt medger de att det är lite pinsamt att pappan suttit inne så många gånger.

–Man vill ju inte att ens pappa ska sitta i fängelse. Om han åker in en gång till vill jag inte prata med honom mer, säger Mimmi.

Barnens far har sällan varit med på skolavslutningar eller födelsedagskalas. Det är sorgligt och pinsamt att förklara varför. Numera vet ganska många kompisar om hur det förhåller sig, men tidigare ljög flickorna och sa att deras pappa jobbade som dykare.

Pappan har ett häftigt humör och svårt att kontrollera sina känslor. Mimmi har varit arg på honom många gånger. Samtidigt beundrar hon honom.

–Han är glad och rolig och bra på att baka. Jag älskar honom. Han är min pappa.

På Solrosen träffar systerarna andra barn med föräldrar i fängelse och det är skönt tycker de. De inser att de inte är ensamma.

–Här kan man tala ut, säger Mimmi och låter vuxen. Man behöver inte hålla nåt hemligt.

Barnens mamma Eva, som klämt in sig i den grönviträndiga soffan, instämmer. För två år sen fick

hon tipset av en socialsekreterare om Solrosen, som betyder oerhört mycket även för henne.

–Här förstår de direkt. Det är fantastiskt.

Eva började i en mammagrupp samtidigt som flickorna gick i barngrupp och hon minns fortfarande aha-upplevelsen de fick vid första besöket på Solrosen. Sen längtade de hela veckan efter att det skulle bli tisdag igen så att de fick komma tillbaka. Och när de väl var där ville de inte åka hem, så bra trivdes de.

I grupperna pratade mammorna och barnen om liknande saker fast på olika sätt.

–Vi mammor gick i gång ordentligt. Vi kände så väl igen oss i vad de andra sa. Pedagogen fick knappt en syl i vädret, säger Eva.

På sitt håll har hennes flickor fått lära sig att det inte är deras fel att pappan suttit i fängelse. Eva har också försökt inpränta det i barnen under alla år. Men det var först i barngruppen som det sjönk in. Där fick de också träffa andra barn som hade det ännu värre hemma. En liten flicka hade pappa, mamma och mormor i fängelse.

Eva har hela tiden varit mån om att döttrarna ska få behålla kontakten med sin pappa, trots att en socialsekreterare sagt att de inte borde få träffa honom eller ens prata med honom i telefon när han satt inne. Det var först när Eva kom till Solrosen, som hon fick bekräftat att hon gjort rätt.

Hon berättar att ett konkret resultat av samtalen i barngruppen är att Isabelle fått ur sig den ilska hon länge burit på över vad pappan ställt till med. På Solrosen har Isabelle fått hjälp med att

bejaka sina känslor. När pappan ringde från fängelset kunde hon säga att hon inte hade lust att prata med honom och under en period vägrade hon också att hälsa på honom.

Isabelle, liksom många av de andra barnen, har dubbla känslor för den fängslade föräldern. "Tänk ifall pappa blir arg eller ledsen om jag säger som det är, vad händer då", undrar de och stänger av sina känslor helt eftersom det är lättare att inte känna alls.

Solrosens samordnare Gustav Jagner förklarar att det därför är viktigt att barnen får lära sig att alla känslor är okej. Det handlar om att hjälpa barnen att skilja på person och handling.

–Man måste få möjlighet att älska sin pappa fastän man är arg över vad han gjort.

En annan sak som plågar flera av barnen är att de tror att ansvaret är deras för att föräldern begått ett brott och fängslats. "Om jag hade varit där hade jag kunnat göra något", resonerar de. Att få barnen att inse att det inte är deras fel och att de inte har något att skämmas för är en viktig del i arbetet med barngrupperna. Där får barnen rita, skriva, leka, spela musik, göra rollspel och fika tillsammans. Syftet är att stärka deras självförtroende.

–Vi vill att barnen ska förstå att de inte bara är en fängelsekunds barn, säger Gustav Jagner.

INGEMO ORSTADIUS

Frilansjournalist
idag@svd.se

Mimmi, Isabelle och Eva heter något annat i verkligheten.

Tisdagsträffarna på Solrosen blev en aha-upplevelse för såväl mamma Eva som döttrarna Mimmi och Isabelle vars pappa suttit i fängelse flera gånger.

FOTO: BOBBO LAUHAGE

8 000 barn med föräldrar i fängelse

I en uppskattning 1998 kom kriminalvården fram till att det fanns 8 000 barn i Sverige vars föräldrar var frihetsberövade.

Därför startade Göteborgs Räddningsmission Solrosen och numera finns liknande verksamheter i Stockholm och Karlstad i föreningen Bryggans regi.

Det finns fortfarande ingen exakt siffra på hur många barn som har frihetsberövade föräldrar. Kriminalvården ska fråga varje häktad och intagen på anstalt om de har barn så att man kan beakta detta i planeringen av personens vistelse på häkte/anstalt. I synnerhet är det viktigt att veta om den fri-

hetsberövade föräldern har vårdnadsansvaret eftersom det då kan behövas stödinsatser för barnet genom socialtjänsten. Men många vill inte berätta. Det kan bero på en rädsla för att informationen ska användas emot en och att barnen ska tvångsomhändras.

Cirka 140 barn och ungdomar tar del av Solrosens olika aktiviteter varje termin. Personalen består av en psykoterapeut, en sociolog, en socialterapeut, en husmor, en psykolog och en musikpedagog.

Källor: Solrosen, kriminalvården, BO

På Solrosen kan barnen också spela musik. FOTO: BOBBO LAUHAGE

Idag samtal

Vad är bäst för att tömma blåsan?

Fråga: Familjens barnläkare har lärt Jonas att kissa sittande på toaletten (Idagsidan 23 november). Det måste vara en missuppfattning. En mans urinblåsa töms inte helt då, det

märker Jonas om han efteråt står upp och fortsätter att kissa; det kommer fortfarande urin ur blåsan.

UNDRANDE

Svar direkt: Det finns ingen forskning som säger att män kissar bättre stående eller

sittande. Vi har gjort en studie där det inte var någon skillnad. Tror att man ska göra det som känns bäst förutsatt att man siktar i toaletten. En anledning till att vi rekommenderar sittande också hos män, kan vara att det finns då större chans att tömma

tarmen samtidigt. Förstoppning är en orsak till blåsproblem.

ANNA-LENA HELLSTRÖM professor vid institutionen för omvårdnad vid Göteborgs universitet

Fler gensvar om sängvätning: »svd.se/idag